

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon petít
soronként 5 kr-ával
számítanak.

A helyzet.

Debreczen, június 14.

(F.) A bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása a vita eddigi tartamát és a szólásra föliratkozott ellenzéki képviselők számát tekintve beláthatatlan végűnek mutatkozik, amit az obstrukcióval egyértelműnek lehet nevezni. Minthogy azonban az ellenzék kifejezetten még nem jelentette be az obstrukciót, ennél fogva a kelletténél hosszabbra nyúló vitát ma még legalább formailag a tárgy alapos megvitatásának számájára írhatjuk.

Az a kérdés most, hogy az ellenzék csakugyan fog-e az obstrukció ominózus eszközével élni, amely kétségkívül ellenzéki szempontból is csak az ultima ratio, a legvégső eszköz lehet. A fölött persze hiába vitatkoznánk, s épen azért nem is tesszük, hogy az ellenzék között fennforgó ellentét anyagát, az ellenzék a tárgyalás alatt levő javaslat 16. §-ában a sajtószabadság megsértését látja, ellenben a szabadelvű párt és kormány a mondott szakasz rendelkezésében csupán a magánbecsület ellen elkövetett sérelmek megtorlásának hathatósbabb garanciáját ismerik föl.

Az előbbi nézet mellett csupán ellenzéki aggályok, az utóbbi

mellett eltagadhatatlan tapasztalatok szólnak. Ez azonban ma a parlamenti helyzet elbirálása szempontjából közömbös, mert az ellenzék intransigens álláspontot foglal el. A legközelebbi napok fogják eldönteni azt a kérdést, hogy az ellenzék álláspontja érvényesítésében mily végletig nyul az eszközök alkalmazásában. A legutóbbi napokban szárnyra kelt hírek szerint az ellenzék állítólag annyira készül menni, hogy még a ma napirendre kerülő katonai javaslatok és a f. é. augusztus 1-től kezdődőleg megújítandó ezukor kiviteli prémiumok javaslata ellen is obstruálni akar.

Mi egyelőre nem adunk hitelt ezeknek a híreszteléseknek mert az ellenzék eddigi magatartása — bár sokszor minden áron való ellenzékieskedés volt a célja — okot még sem szolgáltatott annak föltételezésére, hogy az ellenzék egyenesen hazafiatlan dolgot műveljen. Pedig ez a terv határozottan az volna, mert a katonai javaslatok megakadályozásával a nemzeti aspiráció kielégítésének egyik legszebb vívmányait hiúsítanák meg, a ezukorjavaslat lehetlenné tételével pedig egyenesen megsemmisítenék a magyar ezukoripart. Ily nagyfoku hazafiatlanságot nem tételünk föl az ellenzékéről és pedig annál kevésbé, mert evvel ezélt nem is

érhetnének, amennyiben kétségtelen, hogy a kormánynak ilyen állásponttal szemben lehetetlen egy hajszálnyit is engedni, ne-hogy a kisebbségi terrorizmus parlamentárizmusunkban diestelen és veszedelmes diadalt ül-hessen.

Az ellenzéknek remélhetőleg lesz annyi esze, hogy a kivezető utat ott keresse, a hol a közérdek sérelme nélkül megtalálható, a mi nem lehet más, mint egy józan és megfontolt indítvány a 16. §. módosítása iránt, a kormány pedig bizonyára az okosabb enged elvinél fogva ilyen tranzakció elől nem fog elzárkózni.

Igy lehet parlamenti konfliktusokat kiegyenlíteni, de obstrukcióval nem!

— A katolikus autonómia hatásköre.

Egy könyv szerinti a tervbe vett katolikus autonómia hatásköréhez a következő ügyek fognak tartozni: a népiskolák kezelése az egész vonalon, az egyházi alkalmazottak szolgálati viszonya, vonatkozással az állások betöltésére és a fegyelmi esetekre; az egyház-községek vagyonának közvetlen kezelése, mely vitás esetekben egy autonóm orgánusra lesz átvendő; az egyházi és iskolai adók kiszabása és megállapítása; vitás párbér ügyek, vitás stola-díj ügyek; az egyház községek vagyona feletti felügyelet; a patronátusi terhek megszüntetése, a lelkészkezdő papság anyagi helyzetének javítása. Ezenkívül tervbe van véve az egyházközségek szellem fellendítése érdekében, hogy a püspökségek

T Á R C Z A.

Az ujságírást.

— Szomoruan vig történet. —

Sokan, akik az ujságírók körén kívül állanak, azt hiszik, hogy az egész mesterséghez nem kell egyéb, mint egy árkus tisztapapír, egy tolltartó tollal és egy kalamáris, és kész a hírlapíró.

A szakácskönyv szerint csakugyan így készülne a skribler.

De az életben sok mindenféle torturán, csiszolás, gyalulás, jó és rossz napokon, felemelés és lealáztatás, dicséret és gyalázás és ellenségeskedésen kell keresztülmenni, míg valaki azt mondhatja: no én már valóságos ujságíró vagyok.

Hajdanában, ha valaki nem tanult és olyan pajkos fiú volt, hogy nem bírtak vele sem a szülei, sem az iskolában, annak vagy patikárusnak, vagy katonának kellett lenni.

Ma már a rakonezátlan, de eszes gyermekből többnyire ujságíró lesz, vagy színész, mert ezen a két pályán szabad, mint a madár és az ilyen ujságíró többnyire oda is jut, a hova a madár, a szegedi kalitkába.

Milyen sok rossz viccet kell egy ujságírónak elnyelni, különösen a külmunkatársaktól, az horrendum. Nekem is a fejemhez vágott a napokban egyet, egy vasuti martir már tudniillik Drumártir ur, aki különben teheti. De az a szerencse, hogy mi ujságírók, az ilyen éjjel-nappal dolgozó tárczairól azt tartjuk, hogy jó vasuti, a vasutasok pedig azt hiszik róla, hogy jó tárczairó, szóval valahol jó, de hogy nem ujságíró, az bizonyos, mert amit ő ujságképpen ír, azt mi már mind ezernyolecszáz igen régen olvastuk.

En már 1890-ben elhatároztam, hogy ujságíró leszek, de ezen elhatározásomat, ugyanazon évben visszazívtam. Hogy miért az nagyon egyszerű!

Bevetődtem kis Igmándra. Ez a község arról nevezetes, hogy nagyon jóra való konposzessorok lakják, a kik igen vendégszeretők évenként négyszer: a férj születés és névnapján és az asszonyság ugyanezen egyénre szóló ünnepein. Az is nevezetessége, hogy a katolikus templom a következő felírás olvasható: Ezen templom az Ur dicsőségére épült itt helyben Kis Igmádon.

Még két különösséget tapasztaltam itt. Az egyiket az iskolában, ahol a gyermekek arra a kérdésre: miért köszönsz te a kis igmándiaknak, — így felelnek: „En a kis igmándiaknak nem azért kö-

szönök, mintha megérdemelnék, hanem hogy lássák, hogy tanultam és tudok becsületet!

Ugyanitt történt, hogy a zsellérek gyermekei nagyon lopták az uradalom fáját. A tanító tehát elrettentetésül így adta elő Kain és Abel történetét: Kain agyonütötte Abelt, Kain azután kiment az erdőre fát lopni és itt agyonlötötte őt az uradalmi jáger.

A másik furessaság a kaszinó. A kis igmándi kaszinó egy földes, alacsony gerendás szoba. A lámpa a legyekre való tekintetből olyan zsinegre van akasztva, a min sonka, avagy szalonna lógott. És így ezek a kellemetlen házi állatok azt lepik el és a kaszinói tagokat pedig békességben hagyják. A tagsági díj ismeretlen fogalom, ehelyett ellenőr örködik naponként, hogy a költségek befolyjanak.

A költségeket nagyban fedezi a tagok ősi pipákból füstölő hajlama. Köz tudomás szerint a pipalé a szájból egy szájjal csücsörítéssel távolítottatik el. Aki a padlót így megtisztelte, esetenként 4 kr. büntetést fizetett. Ebből tartották fenn a casinót.

Hanem ami az ujságírói hajlamomat csökkentette, azon körülmény, hogy font számra vették a hírlapokat. Ugy hogy a porosz francia háborút még csak

székhelyén világi választmányt is létesítenek, a mely egyéb teendők mellett a káptalan vagyonának kezelésénél közreműködnek. Minden plébánián a plébános mellé, mint konzultatív hatóság, egy világi választmány rendeltek. A kongresszusnak ezeket az előterjesztéseket tartalmazó elaboratumokat kell majd megvitatni és remélhető, hogy ennek a kongresszusnak sikerülni fog az autonóm hatáskörben megalkotni azokat az intézményeket, amelyek Német- és Franciaországban állami törvények alapján már fennállnak.

A felvidéki kamara.

(Vélemény a kereskedelemügyi miniszterhez.)
Debreczen, június 14.

Egyik lap társunk a multkor megtámadta a debreczeni kereskedelmi és iparkamarát, amiért ez nem tartja az Ung, Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyék területéből szervezendő kereskedelmi és iparkamarát olyan intézménynek, amelylyel a ruthén-nép nyomorúságán segíteni lehetne, — sőt a kamara közgyűlése szerint ez csak újabb, nagyobb és nem indokolható terheket róna a szegény ruthének vállaira.

A kamara ezt a nézetét a következő feliratban fejti ki:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Folyó évi április hó 11-én 16524. sz. a. kelt magas rendelet foganatosításában, van szerencsénk a felvidéki ruthén nyelvű nép szellemi és anyagi viszonyainak javítása érdekében a munkácsi püspök és több országgyűlési képviselő által, egy különálló felvidéki kereskedelmi és iparkamara létesítése ügyében Excellenciád elé terjesztett javaslat érdemére nézve, véleményes nyilatkozatunkat következőkbe foglalva van szerencsénk tisztelettel felterjeszteni.

Noha az érintett javaslat szerint a kamaránk kerületéhez tartozó Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyéken kívül, még a kassai kereskedelmi és iparkamarához tartozó Ungvármegye területe is a felvidéki kamara kerületét lenne hivatva képezni, — mindazonáltal a jelentésünkben felhozandók indokolásánál nem fogunk ezen utóbb említett vármegye viszo-

nyaira kiterjeszkedni, — egyrészt mivel azokat a felvetett kérdés megoldásánál elengedhetlenül szükséges részletességökben és minden vonatkozásaikban nem ismerjük — és másrészt, mivel Ungvármegyének felterjesztésünk keretében való bevonása, mitsem változtatna sem ipari és kereskedelmi, sem pénzügyi tekintetben azon kérdésnek megoldásánál, hogy a javaslatba hozott különálló felvidéki kamara létesítése szükséges-e vagy sem?

A kamarai tagok számáról.

Innen kiindulva csak a kerületünkhöz tartozó három vármegye viszonyaival kívánunk foglalkozni és első sorban is magát azon adatokat vesszük figyelembe, melyek alapul kell hogy szolgáljanak a javaslatba hozott különálló kamara létesítésénél. Ehhez képest tehát fel kell tüntetnünk ezen vármegyék kereskedő és iparos közönségének létszámát, az általuk fizetett jövedelmi és kereseti adót és az annak alapján kivetett kamarai illetékek összegét.

Az adóhivatalok által készített, rendelkezésünkre álló 1896. évi hivatalos lajstromok szerint van:

	Kereskedő	Iparos	Együtt	Fizetnek	
				jöved. és kereseti adót	kamarai illetéket
Beregvármegye	1245	2396	3644	54117 frt	1547 frt
Ugocsavármegye	423	813	1236	17745 „	543 „
Máramarosv.	1849	3220	5069	101878 „	3078 „
Összesen:	3517	6429	9949	163740 frt	5168 frt

Az ezen három vármegye területén lakó kereskedő és iparos közönségre tehát, az 1896. évet illetőleg mindössze 5168 frt kamarai illeték lett kivetve, de már az 1897. évben 4667 frtra szállott alá a kivethető illeték.

A területnek és az illetékkötelesek számának tekintetében tehát nem volna kifogásolható egy új kamarának felállítása, de a nép mind a három megye területén szegény, sőt legnagyobb része nyomorral küzd. A kézmű-, házi- és népipar jelentéktelen, — a gyáripár embriónális, a kereskedelem és hitel szervezetlen s nagyrésztben az apró uzsorás 10—15%-kal

dolgozó takarékpénztárak és hitelintézetek zsákmányának van kitéve, minél fogva a kisiparos is teljesen vagyontalan és munkánélkül tengődik, a létező kevés számú gyárak pedig nagybirtokosok és tőkepénzesek tulajdonában vannak, kik a kis ember aprólékos bajaival törődni nem tudnak.

Az iparos és kereskedő osztály, de meg a fogyasztó nagyközönség is, szegénységök dacára tulmagas adó- és községi terhekkkel vannak elnyomva.

A kimutatott 9949 kamarai illetékköteleseknek legalább is felerésze, ha nem több, koresmárosokból és oly kiskereskedőkből áll, kik csak azért váltottak iparendélyt, hogy pálinkát és egyéb szeszesitalokat mérhessenek; a másik felének jórésze pedig a vármegyék területén ideiglenesen letelepedett munkások és apró vállalkozókból áll, kik csak addig tartózkodnak egy helyütt, míg a kormány vagy mások által célbavett vasút-építési vagy más nagyobb munkák véget érnek.

Csak példaképen ohajtjuk felemlíteni, hogy míg a körös-mezei vasut munkában volt, tehát 1896-ig, addig Máramarosmegye 3078 frt kamarai illetéket fizetett, holott már a folyó 1897. évre csak 2146 forint volt a kivetés.

Háttérül szolgál ezen közgazdasági viszonyoknak még az, hogy e vármegyék területén oly értelmi képességgel bíró kereskedő és iparos még kevés van, kik befolyásuk és tehetségük latbavetésével egy különálló kamara keretében mindezen bajokon ha csak partialiter is segíteni tudnának vagy idejöknek lekötése mellett segíteni akarnának.

Finanziális szempontok.

Már az itt érintett viszonyok és előadott körülmények sem javallják egy különálló kamarának létesítését, de nem javallják ezt a tisztán finanziaális tekintetek sem, mert:

Az 1897. évi adóztatási és kamarai illetékkivetési viszonyok szerint, a megállapított és a kereskedelemügyi magas kormány által engedélyezett 3%-os kules mellett a szóban levő három vármegye kereskedő és iparos közönségére összesen és kerek számban 4600 forint kamarai illeték van kivetve, mely összegből évtize-

most olvasták a „Hon“ és „Ellenőrből“ de nem a debreczeniből.

Igy történt azután, hogy felhagytam azzal a gondolattal, hogy hírlapíró legyek, de a sors a fővárosba zavart ahol láttam, hogy milyen vígan élnek magukat a scriblerek. „H! gondoltam, rossz deák is voltam, eléggé pajkos is vagyok, felesapok hát hírlapírónak.

Besoroztattam magam egy kormánypárti laphoz, ahol feltétlen megbiztak bennem mert nagyon be voltam ajánlva. Mindjárt a negyedik számban megfélekezve kormánypárti mivoltomról, olyan Zrinyi kirohanást rendeztem a kormány ellen, hogy kicsiny hija hogy ebrudon dobtak ki, de elesapni elesaptak.

Ekkor rohantam egy függetlenségi ujsághoz. Az akkori Eötvös árnyalatot kellett volna simogatnom. Véletlenül Ugronról azt irtam, hogy mily tapintatos, derék hazafi, aki egyedül van hivatva a függetlenségi pártot kormányképpé tenni. Emiatt úgy kidobtak, hogy a lábam sem érte a földet.

Mit volt mit tennem — mentem az Ugronékhoz. Itt az első cikkem a néppárt ellen irányult. Rögtön kiutasítottak.

Hosszu utánjárásra sikerült a nemzeti párt lapjánál állást szereznem. Itt azt mondták, hogy tárgyilagos legyek, megirtam tehát, hogy a kormány az állami anyakönyvezés, a közigazgatás álla-

mosításának felvetése a magyar katonai akadémia létesítésével mily fényes jelét adta annak, hogy a korrall fokozatosan haladni akar. Ekkor megjelent egy glacé keztyűs ur és finoman tudomra adta, hogy a lap finanziaális viszonyai a létszám esőkkentést igénylik és én vagyok a legujabb tag, tehát vonjam le a consequentiát, — távoztam.

Felcsaptam néppárti ujságírónak. Itt maradhattam volna, mert volt elég állás üresen, de nem tudom ki állni a papszapot. Önként mondtam fel.

A politikai lapoknál tehát végeztem. Beálltam a molnárok lapjához. Itt azt irtam, hogy nem igaz az, hogy a molnárok lisztlopók, mert ők csak abból csinálnak össze egy-két zsákkal, ami az ingökre ragad. Erre hivatalos titok elárulásáért elmeneszettek.

Felfogadtak a cipészek lapjához. Itt nagy ünnepeltetésnek voltam kitéve kezdetben; mert egy vezércikkemben azt fejtegettem, hogy elég ahhoz, hogy jó legyen a cipő, ha hátul van a sarka.

De szerencsétlenségemre tárczában ismerttettem a bajorországi passziójátékokat. Megirtam, hogy egyszer egy molnár ábrázolta Krisztust, a nép közt pedig, akik a megváltót gunyvevekkel illették, volt egy cipész, aki már kifogyott a gunyolódásból és azt találta mondani, hogy:

me-e te liszt lopó! Erre a molnár is dühbe jött és e szavakra fakada: megállj rongyos eseszkő, ha lejövök a keresztről beverem a fejedet. Ebben a cipészek megaláztatást látván elküldöttek.

Igy jutottam a biztosítótársaságok lapjához, ahol én szerencsétlen, a vallási áhitatot akarván fejleszteni, azt irtam, hogy a tűz okozta csapások oly nagy számban lépnek fel, hogy imádkozzunk az Istenhez és Szent Floriánhoz, háritsa el ezen veszélyt rólunk. Ez már hiba volt. De a legnagyobb hibát akkor követtem el, mikor megirtam, hogy a betörés elleni biztosítás svindli. Mert egy függetlenségi párti barátságos értekezletre voltam meghíva. Elmentem tehát az ügynökséghez és beakartam biztosítani a fejemet, de miután azt nagynak találták, elutasítottak — én tehát lelepleztem őket és erre mintha sosem lettem volna ott, úgy elpusztítottak onnan.

A vendéglősök lapjának szerkesztője könyörült ezután meg rajtam. Itt meg az egyik vendéglősről, a kinek sosem volt szőlőskertje, azt irtam, hogy saját termésű boraít méri. Ezért megindította ellenem a hajsztát és mikor egy tárgyalásról referáltam és nyilvánosságra hoztam, hogy egy vendég tanu azt mondtotta, hogy „aki 16 évig vendéglős, annak annyi bűn nyomja a lelkét, hogy bátran fellehet akasztani“ majd éhen haltam. Seholsen

dek tapasztalata szerint 25% mint bevehetetlen levonásba hozandó.

Igy az 1896. évi december 31-ki állapot szerint hátrálékban volt több évről Bereg vármegye 2932 frt 93 krral, Ugocea vármegye 1599 frt 43 krral és Máramaros vármegye 3956 frt 08 krral, összesen tehát 8488 frt 44 krral, holott az 1897. évre kivetett kamarai illetékükegyüttvéve csak 4667 frt 71 kr.

Ha már most, a fentebb is kimutatott 4600 frt kivetett kamarai illetékből 25%-ot mint bevehetlent, tehát 1150 forintot levonásba hozunk, marad a kamarának rendelkezésére a három megyét illetőleg effektíve 3450 forint.

Jelenlegi kamarai segélyezések.

Ugyde ezen 3450 forintból a debreczeni kamara visszaszámaztat ezen három megye kereskedő és iparos közönségének az ipari és kereskedelmi szakoktatás segélyezése által, évenként 1150 forintot, és pedig:

Bereg vármegyének a beregszászi iparosiskola évenkénti segélyezése által 200 frtot, a tiszaujlaki iparosiskola segélyezése által 100 forintot, együtt	300 frt
Ugocea vármegyének a nagy-szölösi iparos iskola segélyezése által 100 forint	100 "
Máramaros vármegyének a szigeti iparos iskola 300 frt, a szigeti kereskedelmi iskola 300 frt, a szigeti női kereskedelmi tanfolyam 50 frt és a huszti iparosiskola segélyezése által 100 forintot, együtt	750 "

Osszesen: 1150 frt

Ne vegyük itt számításba sem azon reprezentatív kiadásokat és utazási költségeket, melyek a debreczeni kamara által ezen három vármegye kereskedelmi, forgalmi és ipari érdekeinek előmozdítása céljából évről-évre fokozottabb mérvben kiadásba hozatnak, — sem azon pénzbeli segélyezések, melyek a kamara részéről a különböző szaktanfolyamokra jelentkező szegénysorsu tanulók- és tanítóknak nyújthatnak, — és mellőzzük az oly nemű kiadások felsorolását is, melyek mint a múlt évben, de meg azelőtt is a kiállítások,

akartak, pénzért sem enni adni. Olyan nagy volt a vendéglősök összetartása.

Később egy volt iskolatársam beprotégált az ügyvédek lapjához. Hogy e lapnál mint született alperes, mit írtam, nem merem elárulni. Mert itt is az igazgatóságban sok az ügyvéd és hátha úgy járok mint az ügyvédek lapjánál.

Majd az orvosi közleményben kísértem meg a szerencsét. Gyönyörűen ismertem a hasznos házi szereket, de a folytatása már nem következhetett.

A mészárosok lapjához is becsémpésztem magam. Egyéb tárgy hiányában megírtam, hogy mily olesó a marha az alföldön és így mennyit nyer egy debreczeni mészáros egy darabon. Nosza sürgönyileg kérték az elpusztításomat; majdnem letaglóztak.

Nem volt mit tennem mint a gyorsírók lapjához folyamodni. De miután másfél nap alatt írtam meg egy rövid hirt az írógépek előnyeiről, ezek a borzasztó ideges emberek elgyorsítottak.

Ugye, hogy nem olyan könnyű az újságíróság, mint sokan hiszik.

De most már megjött az eszem. Azért tehát ajánlom a *Csokonai r. t. kitűnő nyomdáját és könyvkötészetét* a tisztelt olvasó közönség becses figyelmébe.

Most már csak nem csapnak el.

J . . .

kongresszusok, testületek, egyesületek, szakvállalatok gyűléseinek előmozdítására vonatkoznak vagy azokkal kapcsolatosak, és a melyek többé-kevésbé ezen vármegyék kereskedelmi és ipari ügyeinek javára szolgálnak; hanem hozzuk egyszerűen levonásba azon 1150 forintot, melyet a debreczeni kamara iskolák segélyezése címén készpénzben visszajuttat a megyéknek, azon 3450 forintot tevő effektív összegből, mely a bevehetetlen levonásával, mint illeték a kamarának rendelkezésére fenn marad: ugy csak 2300 frt fogja képezni azon összeget, melylyel ezen három vármegye tulajdonképpen a debreczeni kamarának adózik.

De ugyanezen 2300 forint, az iskoláknak juttatott 1150 forinttal együtt, tehát 3450 forint fogná képezni azon összeget is, mely az e három vármegye területéből a rüthén nép felségélyezésére létesítendő különálló kamarának a jelen viszonyok és körülmények alapul vétele mellett kiadásainak fedezésére állana.

(Vége köv.)

A nádudvari piros pünköszt.

— Újabb adatok a zavargásról. —

Debreczen, június 14.

A nádudvari zendülés ügyében Harsányi Gusztáv vizsgáló bíró tegnap befejezte az előnyomozatot s ma reggel úgy ő, mint az oda kirendelt egy század gyalogság visszaérkezett Debreczenbe. A katonák vidám zene szóval vonultak be a városba, — Harsányi Gusztáv pedig egy rövid órai pihenés után ismét elfoglalta helyét hivatalos helyiségében, hogy áttanulmányozza a nehéz fáradsággal összegyűjtött adatait, iratait a bonyolult bűnügynek, hogy most már itthon folytassa a pünkösztí véres zavargásra világot derítő vizsgálatot.

Már az eddigi nyomozásból kitűnt, hogy a gyászos vérontással végződött nádudvari szociálista mozgalom fő-fő szítói Nyomó Lakatos Lajos és Molnár Lajos voltak, kiket a zavargást követő napon a budapesti országos szociális kongresszuson tartóztatott le a budapesti államrendőrség. Ez a két napszámos már hosszabb idő óta élénk összeköttetésben állott egy a debreczeni mint a budapesti szociáldemokrata párt vezetőivel.

Nagyobb sikert azonban csak az április 25-dikén Debreczenben tartott szociálista népgyűlés után tudtak elérni, amelyre az ő toborzásukra számos földmives munkást becsődítettek.

Ezek aztán szociális eszmékkel szaturatizáltatván, mind-mind több elvtársat szereztek.

A budapesti és debreczeni izgatók gondoskodtak arról, hogy a szikratűzét fogjon: „Molnár Lajos ur” nevére ezimezve érkeztek a szociálista iratok, lapok, könyvek és füzetek, amelyek kézzől-kézre jártak a nép körében.

Egész halmaz, ilyen corpus delicti hever a vizsgáló bíró előtt. Jellemzésül elég néhánynak a címét felsorolnunk.

Volkstimme. Földmivelők szaklapja. Ennek a czimképe is izgatásra van szánva. Egyik oldalon egy gyári és egy földmives munkás kezét fognak. Másik oldalon egy bilincseit széttepő női alak látható, mely az egyik kezében magasra emelt fákllyát tart, a másikban pedig zászlót lobogtat, melynek szalagjain: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség jelszavak olvashatók. A háttérben most kél fel a nap, ráírva: szociálimusz.

Több példányban kobozták el a *Népkarot, a Népjólétet, az Ostor* és a *Villamos szikrák* című élelzapokat, a melyeknek képei vörös festékekkel vannak nyomva s amelyeknek szövege magyar is, német is.

Az elkobzott izgató nyomtatványok közt találunk ilyen czimű köriratokat:

Társadalmunk sebei, melynek ez a mottója: Szegény embert az ág is huzza. A szociálimus okai és megoldása. A szociális eszme jövője. Lassalle Ferdinánd munkája. — A magyar munkás könyvtár tendencziózus füzetéből: *A szociáldemokrácia kátéja*, — mindkettő kérdésekben és feleletekben van írva. Hasonló ehez: *a földmives munkásság helyzete és feladata.*

Hogy mindezek kézzől-kézre jártak, nemesak a füzetek és lapok megviselt állapotából következtethető, — hanem kitűnik a *kizsákmányolók réme vagy a 8 órai munkaidő és annak előnyei* című krajezáros füzetből is, amelynek hátulso lapjára ez van czeruzával ráírva:

Aki elolvassa, adja tovább,
Jelenjünk meg minél többen
Ápril 25-én Debreczenben.

Képzeltetni, milyen mohón olvasta ezeket a nyelvén írott lázító iratokat a nádudvari paraszt nép és milyen módon magyarázta ezeket az eszméket a maga javára, a vagyonos osztály ellenére.

Igen érdekes a Debreczenből kirándult három talmi apostoltól lefoglalt iratok gyűjteménye is.

A debreczeni szociálista párt vezetősége, a melynek megbízásából jelentek meg Nádudvaron, a legrészletesebb instrukciókkal látta el őket. Szépen meg van írva, milyen beszéddel kell megnyitni az értekezletet, hogy kell azt vezetni, hogy kell felvenni a jegyzőkönyvet, micsoda kérdéseket kell ott tárgyalni. Minderről mintákat kaptak a titokban tervezett és titokban megtartani akart értekezlet vezetői. De hát a főszolgabíró épen akkor topant be, a mikor az egyik izgató a pitvarban épen belekezdett a megnyitó beszédbbe. De torkán akadt a szó: Tisztelt munkatársaim!

Igy azután nem mondhatta el az előre elkészített ékes zárbeszédett se, amelynek ezzel a verssel kellett volna végződnie:

Elsáppadnak a gazok,
Ha békód feloldozod
Sutba vágod az ekéd,
A türebből már elég.

Az előnyomozásnál *Ballács* püspökladányi csendőrmester péntekig 66, vasárnapig 16 más embert szedett össze és vezetett Harsányi vizsgálóbíró elé. De ezek közül többet nyomban a kihallgatás után szabadon boesátottak.

Az elkobzott iratok van a szociáldemokrata párt tagjainak anyakönyve, amely szerint eddig **114 ember iratkozott be a pártba.**

A további vizsgálat érdekében a három debreczeni izgatón, és a Budapestben elfogott két szociálista vezetőn akik sulyosan vannak kompromittálva, *tizenkilenc* egyént tartanak további vizsgálati fogságban. Ezek a következők:

Zsom Gábor, Szilágyi Sándor, Szilágyi János, Rác József, Lakatos József, Boros Imre, Apagyai Lajos, Ferenczik Antal, Braus Pál, Hodák Sándor, Ludman Lajos, Kiss Antal, Molnár József, Horváth József, B. Nagy Imre, Soltész Lukács, Baranyi Mihály, Rác Lajos, Soós Gergely.

Ezeket tegnap délután hozták erős csendőri fedezet alatt Debreczenbe.

Közülök hat nőtlen ember, — a többi gyermekekkel bőven megáldott családapa, hogy nem kevesebb mint 56 gyermek maradt utánok otthon kenyérkereső nélkül. De hát magok keresték magoknak a bajt.

Az előnyomozatot felette megnehezítette az a körülmény, hogy *tekintélyes*

gazdák és kereskedők, akik pedig szemtanúi voltak a véres esetnek, nem emlékeznek a zavargásban résztvevő egyénekre. Hihetőleg mert a nép bosszujától félnek.

A sebesültek állapota ma már határozott javulásnak indult. De még most sem lehet biztosan tudni, hányan sebesültek meg, miután még most is titkolózik a sebesültek egy része.

A meghalt Garai aligha ártatlan áldozata a zavargásnak. Legalább egy tanu azt vallotta, hogy pár pillanattal a lövés előtt Garait a téglarakás felől látta jönni, — amiből az következtethető, hogy ő is részt vett a ködöbálásban. Az is hírlik felőle, hogy Garai egyike volt a legelsőeknek Nádudvaron, aki a szociálistákhoz csatlakozott és Budapesten a múlt év őszén fenn is járt a szociáldemokrata párt irodájában.

NAPI HIREK.

— **Évzáró istentiszteletek.** Az ev. ref. kollégiumban és az ev. ref. elemi iskolákban ma d. e. tartották meg az iskolai évzáró hálaadó isteni tiszteleteket. A főiskola tanárai és ifjusága az oratóriumban gyűlt össze, a hol, Csiky Lajos hittanár mondott lélekemelő szép imádságot. Az elemi iskolák ötödfélezernyi növendékeit pedig a kis templomba és az új templomba vezették tanítóik, amott Dicsőfi József, emitt pedig Mitrovics Gyula tartottak a zsenge gyermeki szívekhez alkalmazott gyönyörű imádságot.

— **Egyházkerületi főjegyző választás.** A „Debreczen” ismételten is azt igyekszik elhíttetni olvasóival, hogy Zsigmond Sándor esperes nem fogadta el az egyházkerületi főjegyzőségre való jelöltséget. E czélt tévesztett kortesfogással szemben a „Debreczeni Protestáns Lap” ezeket írja:

„Az egyházkerületi főjegyző választás foglalkoztatja már a tiszántuli ev. ref. egyházkerület közönségét, nemcsak a hivatottakat, hanem — úgy látszik — a hivatlanokat is. A jelöltek nevei sem ismeretlenek többé, mert hiszen Zsigmond Sándor h.-szoboszlói lelkészt, az alsószabolcs-hajduvidéki egyházkerületi közgyűlés alkalmával főjegyző gyanánt állította fel a kerületi gyűlés tagjaiból alakult népes értekezlet; a legközelebbi napokban pedig Dicsőfi József debreceni ev. ref. lelkész nevét hozták a főjegyzői állásra forgalomba. Lapunk természete és hivatása nem engedi meg, hogy a választási mozgalomba beavatkozva, egyik vagy másik jelölt mellett vagy ellen állást foglaljunk. Ettől visszatartanak minket a jelöltekhez való személyes viszonyaink is, a kiket lelkészi karunk legkiválóbb tagjai közé sorozunk s irányukban bizalommal és tisztelettel viseltetünk. — Kötelességünknek tartjuk azonban óva inteni mindenkit attól, hogy a főjegyző választásba idegen szempontokat, főleg épen politikai párttekinteteket vegyítsünk bele, a mint annak sajnálatos jeleivel már eddig is volt alkalmunk találkozni, midőn az egyik jelöltről a szokásos lelkiismeretlenséggel hirdeti egy helybeli politikai pártlap, hogy a jelöltségtől visszalépett. Konstatálnunk kell tehát, hogy megóvhatjuk a választókat a tendenciózus félrevezetéstől, miszerint **egyik jelölt sem lépett vissza**; s egyuttal kérnünk kell mindenkit, a ki egyházunk javát szíven

viseli, hogy csupán az arravalóságot, ne pedig a párttekinteteket tartsa szemé előtt szavazatának érvényesítésénél s adja a szavazatát arra, a kit **adminisztratív jártasság, kiváló tapintat, bölcsesség, tudomány és jóakarát, még a püspök helyettesét megillető tekintély,** legjobb meggyőződése szerint e fontos és diszes állásra minden mások felett ajánlanak.”

— **Képviselőválasztók összeírása.** A központi választmány ma kezdte meg a jövő évi orsz. gyűlés képviselőválasztók névjegyzékének összeállítását az előmunkálatok alapján. A választmány tagjai lapunk utján is felkéretnek, hogy a munka egyenlő beosztása végett pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Apponyi üdvözlő.** A debreczeni kisdied nemezeti párt tegnap életjelt adott magáról. Az intézőbizottság Osváth Ferenc h. elnöke alatt tartott üléséből terjedelmes feliratban üdvözölte Apponyi Albert grófot a magyar katona tisztképzésről szóló törvényjavaslatok előterjesztése alkalmából. Az üdvözlő irat azzal végződik, hogy legyen Apponyi a jövő néhez küzdelmekben a **nép vezére.**

— **A nagyváradai honvéd kadétiskola.** Immár kétségtelen, hogy a honvédelmi miniszter az egyik honvéd kadét iskolát Nagyváradon fogja felállítani. Kiküldöttéi már ki is szemelték a helyet, a Rhédey kert mellett, ahová ez a nagyszabású intézet épülni fog, Alpár Ignác műépítész tervei szerint. A tiszti iskola három emeletes óriási főépületből és a tanárok lakásául szolgáló pavillonokból fog állani. Ezen kívül külön épülnek a legénység és a betegek pavillonjai, fedett uszoda, lovagló iskola, raktárak és istállók. Az épületek nyolcszáz ezer, a berendezés kétszáz ezer forintba kerülnek. Az építkezést még az idén megkezdik, amihez a város csak telket és vízvezetékét ad. Az intézet a jövő évben nyílik meg. Négy száz növendék és 20-25 tiszt-tanár nyer ott elhelyezést. Miután egy növendék ellátása 600 frtba kerül, a kadétiskola évente több mint 300 ezer forintot hoz forgalomba Nagyváradon.

— **Ajándék bibliák.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester-főgondnok az ev. ref. ismétlő iskolák jelesebb tanulóit közt való szétosztás végett az évzáró vizsgák alkalmából mindegyik iskola számára 4-4, összesen 48 darab bibliát küldött.

— **Az Andaházi Szilágyi intézetből.** A debreczeni főiskolához tartozó Andaházi Szilágyi nevelő intézet gondnoki állása megüresedett. Ideiglenesen Csiky Lajos hittanár van megbízva a gondnoki teendők ellátásával. Az alapító levél szerint véglegesen a városi közgyűlés választja a gondnokot jelölés nélkül és a püspök, meg a debreczeni ev. ref. egyház utánna következő legidősebb lelkészének jelenléteben. Az 1887. évi választásnál őt pályázó volt, akik közül Vértessy István akkori tanácsnokot választották meg. — Most mint halljuk a júliusi közgyűlésen megejtendő választásig lesz kétszer annyi pályázó is.

— **A Vályi János hagyatéka.** Néhai Vályi János, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület volt főgondnoka hagyatéka tárgyalását tegnap tartották meg, ahol jelen volt a debreczeni kollegium képviselője is, miután a megboldogult főgondnok szépen emlékezett meg végrendeletében a kollegiumról is. Nevezetesen már korábban tett 2000 forintos adományához **ujabb**

2000 frtos alapítványt tett a főiskola közszükségleti czéljaira. Ezenkívül oly módon intézkedett végrendeletében, hogy ha fia Árpád törvényes örökösök nélkül haln el, penyigei, csaholezi és vámosoroszi birtokai tehermentesen a kollegiumra, illetőleg a felállítandó egyetemre szálljanak. E birtokok leltári becsértéke **hatvanezer forint,** de tényleg jóval többet is megérnek. E birtokokra a főiskola utóöröklési joga telekkönyvileg biztosítatik.

— **A Zenede közgyűlése** tegnap nem volt megtartható, mivel a tagok nem jelentek meg határozatképes számban. Az elnökség tehát új határidőt tűzött ki jun. 20-dikára, vasárnap délután 3 órára.

— **Államsegély a debreczen-nagykárolyi utnak.** A debreczen-érmihályfalva-nagykárolyi ut fenntartására az állam 10,000 frtot utalványozott Biharmegyének.

— **A jog- és pénzügyi bizottság** szombaton d. u. a város erdőgazdálkodásának jövedelmezőbbé tévése tárgyában ülésezett, a melyet Weisz Lajos nyirbátori lakos ajánlata hozott napirendre, a ki a város erdőiből tíz év alatt letarolandó, ipari czélokra is használható faanyagot hajlandó köbméterenként 9 frt 50 krért megvenni. A bizottság nem fogadta el az ajánlatot, hanem azt javasolja, hogy öt évről öt évre nyilvános árverésen értékesítse a város az erdők eladható fatermelését. Ez ügyre még visszatérünk.

— **Tanító választás.** A szamos-szegi ev. ref. egyház Bartha József volt árvaházi atyát tanítójárává választotta.

— **Szociáldemokraták a belügyminiszternél.** A szociáldemokraták pünkösdi kongresszusa a nádudvari események hatása alatt küldöttséget választott, hogy a belügyminiszternél panaszt emeljen Nábráczky István nádudvari főszolgabíró ellen és felhívja a kormány figyelmét arra, hogy a gyülekezési jog megsértésére és a szolgabírák érzéketlenségére a szociális kérdések iránt, okozzák a szomorú zavarokat. A küldöttséget dr. Poláček Sándor budapesti ügyvéd vezette a miniszter elé. A küldöttség vezetője előadván a kongresszus határozatát, arra kérte a belügyminisztert, hogy küldjön a központból egy vizsgálóbiztost, mert a nádudvari példa nagyon ragadós, s ok nélkül nagyon könnyelműen kezeli a csendőrség a fegyvert. Perczel Dezső belügyminiszter megnyugtatón igyekezett válaszába a küldöttséget. Neki kötelessége egyaránt védeni a munkaadót és munkást, s föntartania a rendet. A vizsgálat minden esetben a legszigorubbban folyik különösen óva inti a földműves munkásokat az aratási sztrájk-tól. Ezután hosszabban beszélgettek a küldöttekkel s úgy a miniszter, mint a küldöttek a legnagyobb őszinteséggel és nyíltsággal mondták el véleményüket a viszonyokról.

— **Berettyó-Ujfalu haladása.** Bihar-megyében újabb időben két község Nagy-Szalonta és Berettyó-Ujfalu igen sokat tesznek a község haladásáért és szépüléséért. Nagyszalonta kiaszfaloztatta utcáit, most meg B.-Ujfalu határozta el egyik legutóbb tartott képviselőtestületi ülésén, hogy a község régi fenyofa padlóit, melyek eddig járdául szolgáltak, felszedeti s helyébe terméskövel burkoltatja ki a főbb utcákat. E czélra 20,000 frt törlesztéses kölcsönt vesznek fel, melyből a kocsit közepét 1 méter szélességben, a járdákat pedig 60 cm. szélességben kockakövel burkolják ki, az eddigi fenyo padlók használható részét pedig a mellék utcákon helyezik el. A község évenként 1200 frtot költött el deszkákra, melyek jóformán alig

voltak használhatók, mert esős időben csaknem elmerültek a diszes sárréti lotyban.

— **Simli Mariska tovább „halad“.** Mint a fővárosi lapok írják Simli Mariska papkis asszony Szombathelyen újra megkezdte a „Nemzetközi Haladás“ kiadását, vagyis inkább *bevételeit*, mert gyűjtögeti rá a debreczeni mintára az előfizetési pénzeket.

— **Új hegyközség.** A sestakert birtokosága tegnap nagy szó többséggel elhatározta, hogy hegyközséggé alakul. Ez lesz Debreczenben a második hegyközség.

— **A városi dalegylet hangversenye.** A debreczeni dalegylet által e hó 17-én urnapján a „Margit“-fürdő dísztermében rendezendő hangversenyre nagyban folynak a készülődések: A műsor, a mint eddig meg van állapítva igen érdekes és mindenestre nagy művelzetet ígér. Rácz Károly nyitánya után 1-ső szám „Czimbalom oktett“ előadja nyolcz hölgy czimbalmos a dalárda kísérete mellett. 2-ik szám „Souvenir de moscu“ Wieniavszkitól. Előadja hegedűn Tomm Béla ur, Hubay Jenő tanítványa a m. kir. zeneakadémiából. 3-ik szám „Tarka madár“ Tern Károlytól, előadja a „Debreczeni Dalegylet“. 4-ik szám a) Air Bachtól és b) „Serenade“ Hubay Jenőtől, előadja hegedűn Tomm Béla ur. 5-ik szám „Magyar ábránd“ Székely Imrétől, előadja zongorán dr. Láng Sándor ur. 6-ik szám „Csárda jelenet“ Hubay Jenőtől, előadja hegedűn Tomm Béla ur. Belépti jegy ára 1 frt, melynek az egyleti pártoló tagok és családtagjaik felét fizetik. A hangverseny nyilvános levén *külön meghívók nem adatnak ki.* Jegyek előre is megválthatók Bárdos Géza pénztáros urnál a közigazgatási banban vagy Péter Gábor egyleti jegyzőnél a városházánál.

— **Az önálló munkás-betegsegélyző pénztár közgyűlése.** A debreczeni önálló munkás-betegsegélyző pénztár temetkezési egylete tegnap tartotta meg közgyűlését a városháza kistanácstermében Vetéssy Béla elnökelete alatt. Elnök a jelenlevők üdvözlése s a gyűlés megnyitása után felkérte Vetéssy Mihály titkárt, a vezetése alatt kiküldött előkészítő-bizottság jelentésének felolvasására. A nagyfáradtságot igényelt és kiváló gondnal összeállított jelentést a közgyűlés teljes egészében egyhangulag tudomásul vette. Majd a tisztújítás következett. Igazgató elnök lett: Nagy János, igazgató, elnökhelyettes: Szabó József, jegyző: Vetéssy Mihály, pénztárnok: Privitzer József, ellenőr: Madarassy Ferencz. Megválasztották a számvizsgálókat és a bizottsági tagokat is.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonoknak és jó ismerősöknek, kik felejtethetlen kedves nóm végtisztességtételén megjelentek s ezáltal mérhetetlen nagy fájdalommat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton is mély köszönetemet. Debreczen, 1897. jun. 12. Balla Bertalan, gyermekei nevében is.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától* —

Merénylét Faure elnök ellen.

Budapest, június 14. Párisból sürgönyzik: Faure köztársasági elnök ellen tegnap merényletet követtek el. A löversenyre vezető utat *aláaknálták* és mikor az elnök a boulognei erdőbe ért, — egy *lőporral, golyóval töltött vascsövet felrobbantottak.* Faure sértetlen maradt. A merénylő elmenekült. Gyanura egy Gallett nevű egyént elfogtak de konokul tagad.

A nemzetipárt a katonai javaslatokról.

Budapest, június 14. Az országgyűlési nemzeti pártnak tegnap délután Horánszky Nándor elnöklésével értekezlete volt. Az elnök felolvasta Károlyi István grófnak levelét, a melyben bejelenti a pártba való belépését. Azután a katonai javaslatokat vette tárgyalás alá az értekezlet, a melyeket részleteiben is minden módosítás nélkül elfogadott és megbizta Bolgár Ferenczet, hogy etbeli határozatát a Házban tolmácsolja.

Óriási földrengés.

Budapest, június 14. Calkuttában az éjjel óriási földrengés volt, mely sok emberéletet megölt és roppant károkat okozott.

A nagy leleplező.

Debreczen, június 14.

A „Pesti Hirlap“ szombati számának nyitertében a következő felhívást olvastuk:

Nyilttér.)*

Tek. Lapszerkesztő urak

Debreczenben és Budapesten.

Leitgeb Imre bihar-derecskei földbirtokos bűnügyi följelentése folytán a debreczeni királyi törvényszék ellenem a végtárgyalást folyó év június 14-ikének délelőtt 9 órájára tűzte ki.

Minthogy a tárgyalásnál a leleplezéseknek egész sorozata fog következni, a tek. lapszerkesztő urakat ezen végtárgyalásra tisztelettel meghívom.

Budapest, 1897. június 12.

Ferentzy István.

* Az ebben a rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Engedtünk a szives meghívásnak és megjelentünk a tárgyaláson, amelyet Vas Antal törv. bír. vezetett, Tóth Aurél és Hoffmann József szavazó bírákkal és Bai Adám jegyzővel. A vádhatóságot dr. Gaál Endre, kir. alügyész képviselte.

A vádlottak padján Ferenczy István budapesti lakos jelenleg 44 éves, r. kath. nőtelen ideiglenesen nyugalmazott pénzügyi számtisztült. Védőjéül dr. Takács Ferencz ügyvéd szerepel. Magánpanaszos Leitgeb Imre derecskei földbirtokos, tartalékos es. és kir. huszár hadnagy ügyvédjével dr. Budai Józseffel jelent meg.

12 órakor vette kezdetét a tárgyalás a vádhatározat felolvasásával, amelyből megismertük a per tárgyát.

Ferentzy István, aki a budapesti m. kir. pénzügyigazgatóságnál elfoglalt számtiszt állásából, ideiglenesen nyugdíjba küldetett, még 1892 évi szeptember 28-án levelet intézett Leitgeb Imre derecskei földbirtokoshoz, amelyben felhívja, hogy azt a 15600 forintot érő birtokot, — amelyet 1885-ban Leitgeb Imre atyja néhai Leitgeb János a levélirő anyjától özvegy Ferenczy Ilésné született Zay Alvizia nagyváradlakostól örök áron 3000 frtért megvett, a vételáron adja vissza, vagy a vételárat kétszerezze meg, különben az atyja hagyatéki leltárába 5310 frt becsértékben felvett földet újra becsülteti és be fogja az illető hatóságoknál jelenteni, hogy az elhunyt Leitgeb János 109435 frtra bevallott hagyatéka egy negyed millió frtot is meghaladta és így a külömbözetet eltitkolták. Leitgebék vagyonaikat tehát „*ugy a magas kincstár, mint egyeseknek aljas megcsalásával*“ szereztek maguknak.

E levelet több hasonló zárt és nyiltlevél is követte.

Majd a „Pesti Hirlap“ nyiltterében Ferenczy Imre a *penzügyminiszterhez*

nyilt levelet intézett, melyben a Leitgeb Imre ellen 200.000 frtos hagyatéki s valamint 95000 frtos jövedéki kihágás ügyében a pénzügyminiszteriumnál tett feljelentését a miniszter különös figyelmébe ajánlja.

Ferentzy István ezeken kívül még 1893. szeptember 9-én a cs. és kir. 15. huszárezred parancsnokságánál feljelentést tett Leitgeb Imre ellen, hogy a leveleiben és hirlapi nyilatkozatában szemébe vágott sértésekért nem vett tőle fegyveres elégtételt és így „*az ilyen gyáva egyén nem érdemes arra, hogy tisztí kardbojtot viseljen.*“

Leitgeb Imre panaszát fentartja. Előadja, hogy a kapott levelekre Ferentzynek egyizben sem adott választ, de Pally Lajos és Sebestyén Emil nagyváradlakosok által budapesti lakásán provokáltatta. Ferenczy megtagadta az elégtétel adást, míg a pénzügyi bíróság a feljelentett kihágásokra nézve ítéletet nem hoz. Ezért a provokálásért Ferentzy István Leitgeb Imrét a budapesti kir. ügyészségnél *párbajra való kihívás vétsége miatt feljelentette.*

Az ezredparancsnokság becsületbíró-sága foglalkozott ezzel az ügygyel és Leitgeb Imre hadnagyot minden tekintetben *tisztán találta* beszűntetett tehát minden további eljárást.

Eppogy *beszűntette az eljárást Leitgeb ellen a nagyváradlak. törvényszék is*, mely illetékesen foglalkozott a feljelentett hagyatéki és illetéki kihágások ügyével és a feljelentést *aiaptalannak* találta.

Leitgeb Imre panaszára a debreczeni kir. törvényszék 1895. július 30-án Ferentzy Imrét *zsarolás, becsületsértés és hamisvád miatt* vád alá helyezte, de a debreczeni kir. ítélőtábla a vádat *esupán a becsületsértésre hagyta meg* mert a magánpanaszos sem kívánt egyebet.

Vádlott azzal védekezik, hogy özv. agg anyja és testvérei károsodtak meg a birtok ily alacsony áron történt megvétele által és ezért követelését jogosnak tartotta.

Azonkívül leakarta nyilvánosan leplezni, hogy Leitgeb János vagyont a kincstár megkárosításával szerezte.

Elnök: Honnan állapította meg ezeket a kihágásokat?

Vádlott: *Azt nem árulhatom el, az hivatalos titok.*

Elnök: Hát hivatalos minőségben jött reá?

Vádlott: A kincstár érdekében jártam közre és *privatim állapítottam meg.*

Elnök: Személyes ellensége volt Önnek Leitgeb Imre?

Vádlott: Nem volt ellenségem, nem sértett meg soha engem, de megsértette anyámat.

Elnök: Hogy sértette meg?

Vádlott: Egy levelet irt neki; amelyet ugy kezdett, hogy „*tisztelt asszonyom.*“ Már *pedig az én anyám nem asszonyom.* Ezért a sértésért tromfoltam vissza.

Elnök: Ön mindenféle feljelentéseket tett a pénzügyminiszteriumban!

Vádlott: Igen akartam, hogy *tudja meg Wekerle, milyeu enber Leitgeb Imre!*

Az idő előhaladottsága folytán elnök délután 3 óráig a tárgyalást felfüggeszti.

Tanügy.

* **A zenede vizsgái.** A debreczeni zenedében az 1896/97-iki tanévet berekesztő közvizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Június hó 17-én, csütörtökön d. u. 4½ órától kezdve vizsgáznak: az általános előkészítő és zongora előkészítő tanfolyam növendékei. Június hó 18-án, pénteken d. u. 4 órától

kezdve a zongoratanfolyam 1. 2. és 3. osztályának növendékei. Junius hó 19-én, szombaton d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órától kezdve: az ének és szavalati tanfolyam növendékei. Junius hó 19-én d. u. 4 órától kezdve: a zongora-tanfolyam 4. és 5. osztályának, valamint a hegedű- és zongorakiművelési tanfolyamnak növendékei. Junius hó 20-án, vasárnap d. e. 11 órakor vizsgálverseny és jutalomdíj kiosztás, Debreczen, 1897. június hó 10-én. Az igazgatóság.

A tanári kör közgyűlése.

Debreczen, június 14.

A debreczeni kerületi tanári kör, — az országos középiskolai tanár-egyesület emez első helyen álló tevékeny vidéki szervezete, — szombaton d. u. tartotta havi ülését, amelyen egyttal a folyó iskolai évbéli működését is berekesztette. A kör ezttal is olyan két határozatot hozott, amelyek hivatta vannak előbbre vinni a hazai középiskolai tanügyet. — Egyik ama biztos irányba terelt mozgalom, hogy az országos tanári egyesület jövő évi nagy gyűlését Debreczenben, itt a magyarság szívében, az iskolák városában tartsa meg, a mi egyedül Debreczen város hatóságának vendégszerető meghívásától függ, amire a kör már legközelebb fel fogja kérni a tanácsot. A másik fontos határozat, ami előre láthatólag széles hullámokat fog felverni érdekelt körökben, a kereskedelmi iskolák szükséges reformjára nézve fogadott el helyes elveket dr. Szántó Sámuel kereskedelmi akadémiai tanár előadó határozati javaslatában.

A gyűlésről tudósítónk ezeket írja:

Dóczy Imre ref. főgimnáziumi igazgató üdvözölvén a megjelent tagokat, — dr. Kardos Albert felolvasta a mult közgyűlés jegyzőkönyvét, amelyet megjegyzés nélkül hitelesítettek s jelentést tett a kört érdeklő közelebb történt eseményekről. Majd az elnök adta elő, hogy a fővárosban időzése alkalmából előtte többen felvetették azt az eszmét, nem lehetne-e kieszközölni, hogy a

tanáregyesület jövő évi közgyűlését

Debreczenben tartsa meg? A terv szép és a megvalósítása egyformán érdekében áll a tanáregyesületnek, mely ily módon érintést, lökést venne a magyarság szívének dobbanásától, — érdekében áll Debreczennek, mely kulturális intézményeit megismertetné a tanügy bajnokaival. Ő már a kör két kiváló tagjával Géresi Kálmánnal és Joó Istvánnal együtt meg is tette a kezdeményező lépést. Beszéltek a polgármesterrel, a ki várakozást felülmuló előzékenységgel fogadta az eszmét s ígerte meg annak támogatását. Emlegette gr. Dégenfeld József főispán előtt is hogy e czélból küldöttség fogja megkeresni. A főispán már is biztatólag nyilatkozott. Indítványozza tehát, hogy a tanári kör intézzen a meghívás ügyében kérelmet a tanácshoz, — s küldöttség által kérje a főispánt arra, hogy a kérelmet vegye pártfogásába s a tanács egyes tagjaival is lépjenek érintkezésbe e kör tagjai. A kör ez indítványt magáévá tette, a kérvény elkészítésével Kardos Albert titkárt, a küldöttség összeállításával pedig az elnököt bizta meg.

Az ügy elintézése annyiban sürgős,

mert a meghívást a július elején tartandó győri közgyűlésen kell bejelenteni.

Tisztelgés Beöthy Zsoltnál.

A tanáregyesület elnöke f. hó végén néhány napot Debreczenben tölt, mint kiküldött kormánybiztos. A kör elhatározta, hogy Beöthy Zsoltot akkor küldöttségileg üdvözlí és tiszteletére társas vacsorát rendez.

A kereskedelmi iskolák reformja.

A következő tárgy dr. Szántó Sámuel értekezése volt a kereskedelmi iskoláknak a középiskolához való viszonyáról. Az előadó alapos tanulmányozásra valló értekezésében áttekintést adott a kereskedelmi iskolák viszontagságos fejlődéséről; kritika alá vette a tulságos mértékben elszaporodott emez iskolák szervezetét, a tanulót túlterhelő tananyagát; majd behatóan foglalkozott a kereskedelmi iskolák feladatával, amely nem lehet más, minthogy az általános és nemzeti műveltség terjesztése mellett szakképzett és hazafias szellemű nemzedéket neveljen a gyakorlati életnek, a magyar kereskedelemnek. Tiltakozott az ellen, mintha a kereskedelmi iskola verseny társa volna a középiskolának.

Fejtegetéseinek eredményét a következő pontokban foglalja össze:

A kereskedelmi iskolák jelenlegi három éves tanfolyammal;

tanárokat kizárólag középiskolai képesítésű egyének alkalmaztassanak;

redukáltassék a jelenlegi tanintézetek száma, — s ami megmarad, az legyen jó;

közelsíték meg a kereskedelmi iskolák a középiskolák jellegét, de térjenek el azoktól tantárgyaikra nézve, czéljukhoz képest, és hagyassanak el a tananyagból az olyan tantárgyak, a melyekkel nem tud megbirkózni a növendékek intellektuális képessége.

A kör Dóczy Imre, dr. Bartha Béla, Kardos Albert, dr. Horvay Róbert, Kohányi Gyula, dr. Szántó Sámuel felszólalása után az előadó határozati javaslatát elfogadta és kívánatosnak jelentette ki, hogy az értekezlet közre bocsáttassék valamelyik szaklapokban.

Az évi jelentés.

Utolsó tárgy Dóczy Imre elnök és Kardos Albert jelentése volt a kör ez iskolai évi tevékenységéről.

A tudomásul vett jelentés így hangzik:

Tisztelt Gyűlés!

Ha végig tekintünk a debreczeni kör életének harmadik évén, a legszigorubb mérték sem fojthatja el azt a jóleső érzést, melyet körünk külső és belső fejlődésének valamint helyes irányu munkásságának kell bennünk támasztania. — Attól még mindig távol van körünk, hogy magában egyesítene Debreczennek és környékének összes közép iskolai tanárait, de oly nagy számmal léptek be a lefolyt évben új tagok, köztük a tanügy más terén működők is: hogy a debreczeni kört ez örvendetes gyarapodás legnépesebb vidékikörré tette mindaddig, míg a kolozsvári kör meg nem alakult.

Az ügyrendnek azon pontját sem valósíthattuk meg meg, hogy minden hóban tarthatunk volna közgyűlést, de az a hat gyűlés, melyben a kör munkássága leginkább kifejezésre jutott, oly gazdag és jobbra értékes anyagot ölelt fel, a melylyel a kör tagjai az egész iskolai év folyamán bőven foglalkozhattak, annyival inkább, mivel a kör figyelme kiterjedt a magyar közoktatás és kivált a középiskolai tanügy legfontosabb kérdéseire s a hazai tanárság kisebb s nagyobb jelentőségű anyagi és szolgálati ügyeire egyaránt.

Ez idej tevékenységét 1896 október 17-én kezdette meg a kör 46 taggal és a már két év óta működő tiszttikkal. — Mindjárt ez első gyűlésen felolvasás is volt, melyben Kardos Albert ismertette az 1897. évi költségvetésnek a tanároknak nézve kedvezőtlen tételeit és a melylyel kapcsolatban a kör szélesebb mozgalmat indított meg az állami tanárság helyzete érdekében; a második gyűlésen, a mely 1896 nov. 22-én Nyiregyházán folyt le, a felekezeti tanárok ügyeit hozta szóba Porubszky Pál, de ugyanakkor már az iskolai tanítás köréből eső kérdést is fejtegetett Moravszky Ferencz, midőn felvette egy állandó s általános filológiai muzeumnak az eszméjét. Az 1897 január 31-én tartott gyűlés nagyobb szabásu vitát folytatott és fontos határozatokat hozott a legaktuálisabb tanügyi kérdésekben a középiskolai tanterv revíziója ügyében melyről Sinka Sándor értekezett mélyre hatóan és alaposan. Joggal elmondhatjuk, hogy ez értekezés és a gyűlésen hozott határozatai nem maradtak hatás nélkül az egész tanáregyesület és az összes tanári testületek tanterv revizionális tárgyalásaira. A márczius 6-iki vagyis negyedik gyűlésen dr. Guljás István mutatta be egy rendkívül részletes tanulmányt, mely a középiskolai nyelv tanítás egyik legbonyolultabb részére, a határozók tanára vetett világot. Az ötödik, az ápril 3-ára eső gyűlést két kérdés is foglalkoztatta, t. i. Kardos Albert tett több pontból álló indítványt a helyettesítés ügyének szabályozására, míg dr. Vietorisz József a polgári iskolának a középiskolához való viszonyát ismertette és a polgári iskola reformjára nézve mondotta el a maga okadatolt nézeteit. E tárgyalásnak mintegy folytatása az a tanulságos értekezés, mely mai évzáró gyűlésünkön hangzott el dr. Szántó Sámuel részéről, a ki viszont a kereskedelmi és középiskolának vizsgálta egymáshoz való viszonyait.

Mindenik gyűlésnek — amint láthatjuk — megvolt a maga jelentősége, de azért kettőt mégis külön ki kell emelnünk, mint amelyek leginkább kidomborították körünknek kerületi voltát és azon magasztos hivatását, hogy leghathatósabban ápolhatja a tanárság testületi szellemét, sőt eleven kapcsolatot teremthet a tanárság és a társadalom más osztályai között.

A nov. 22-én tartott nyiregyházi gyűlést értjük, mely alkalommal a kör tagjai a nyiregyházi ág, ev. főgimn. tanári karának voltak vendégei s amidőn feledhetetlen kedves napot töltöttek Nyiregyháza városi és egyházi előkelőségei között. Ennek viszonzásául akart szolgálni a jan. 31-diki gyűlés, amikor a kör látta szíves vendégeiül a nyiregyházi tanárikari.

Minden egyes gyűlésről kimerítő tudósítás jelent meg a Tanáregylet Közlönyben, valamint hosszabb-rövidebb értesítés több helyi és fővárosi lapban. A felolvasott értekezések is jobbra mejelentek részint a Közlönyben, részint más tanügyi folyóiratokban.

A kör élénk érintkezést tartott fenn a központi választmánynyal és a társakörökkel; az állami és a felekezeti tanárságra vonatkozó indítványai megfordultak az egyes körök gyűlésein, valamint a választmánynak 1896. decz. 29—30-diki ülésén, míg a kör által felvetett helyettesítés kérdése a f. évi Győrtött tartandó egyesületi közgyűlésnek fog tárgyalni szolgálni.

De nemesak indítványai, hanem személyes részvételével is hozzájárult a kör a tanáregyesület munkássága fokozásához. A választmánynak mindkét ülésén t. i. a már említett deczemberi és a most lefolyt májusin két-két tagja volt jelen és valószínűen nem marad a kör képviselőtlenül a győri közgyűlésen sem.

A kör elevenebb működésével arányos kör számbeli gyarapodás; a tagok száma a múlt évi 45-ről 56-ra emelkedett, amely szám annyival tekintélyesebb, mivel múlt évi tagjaink közül áthelyezés következtében elvesztettünk három tagot. E számbeli gyarapodást és a gyarapodásban mutatkozó viruló életet méltányolta az igazgatóság is, midőn f. évi márczius 27-kén kelt levelével üdvözlétét küldte körünk részére.

Anyagi ügyeink is kezdenek a rendszer mederbe térni; a tag-díjak aránylag elég kedvezően folynak be, úgyhogy 100 frtot felküldhettünk a központi pénztárosnak, de azonkívül fedezhettük a választmányi ülésre felutazók uti segítségéért és egyéb apró kiadásainkat.

Számos kisebb mozzanatról is megemlékezhetnénk még, de talán így is hosszabbra nyult a kör ez évi életét felülvizsgáló jelentésünk, melynek szives tudomásul vételét kérjük, egyszersmint magunkat a kör becses jóindulatában ajánljuk.

Debreczenben, 1897. június 12.

Dóczy Imre,
a kör-elnöke.

Dr. Kardos Albert,
a kör-titkára.

Vegyes. Gloria matris.

Kincs, gazdagság szerzte foszlik,
Lelohad a szerelem —
Barátodból ellenség lesz,
Hüre nem lelsz sohasem.

Mind elhagynak, mind megvesznek
A hűtelen emberek —
Egy az igaz, egy az örök:
Az anyai szeretet.

Rácz Lajos.

(A helyettesített csók.) Nem kisebb ember, mint Faure Félix, a francia köztársaság elnöke, jutott abba az éppoly furcsa, mint pikáns helyzetbe, hogy az auteuili-gyep egész közönsége sőt a saját felesége előtt nyilvánosan meg kellett volna csókolnia a szépségéről híres Marcy kisasszonyt, a Lebaudy-ügyben oly nagy szerepet játszott színésznő mindkét orcáját. A dolog úgy történt hogy a nagy steep-chaisében az idén „Solitaire” győzött és hogy ez a nevezetes ló ép Marcy kisasszony tulajdona. Az auteuili gyepen pedig a hagyomány az, hogy a nagydíj nyertesét maga az elnök hivatalosan és nyilvánosan üdvözlje, ami a francia lovagiasság szabályainak megfelelőleg azt jelentette, hogy az elnök a szinpadai csillagot a verseny egész közönségének szemelátára megölelje és megcsókolja. Meg kell hagyni, hogy Marcy kisasszony éppenséggel nem csunya és nem is jött volna zavarba egy nyilvános csók miatt, de a különben oly galans Faure ebben az esetben mégis nagy zavarba jutott. Faure Félix sok nőt csókolt már meg nyilvánosan. Vén irgalmas nővéreket, kik a kórházakban ránczosodtak és öszültek meg és fiatal fehérruhás hajadonokat, akik csokrokat nyújtottak át neki, de színésznőt soha. Az eset súlyos volt, az államfő egy színésznővel nyilvánosan nem csókolódhatott, de hogy szabaduljon? A kibuvót asszonyész találta meg, Faurené asszony állt elő a jó tanácsdal, hogy az elnöki üdvözlő csókot helyettesítés útján kell átnyújtani. Katonatisztek különben is jobban értenek az ilyesmihez és így az elnök adjutánsát küldte ki, ez pedig föladatának a szokott elegantiával felelt meg. Faure tehát nem csókolta meg a kis Lebaudy egykori kedvesét, de az elnöki csók azért megsemmisült el. A nehézség, mint ahogy az Elyséében mondják le volt győzve.

(Elmélet és gyakorlat.) A.: Választanom kell egy szegény leány és egy gazdag özvegy között. Az elsőt szeretem, a másikat nem. Kedves barátom, adj tanácsot! B.: A szerelem az élet célja, nélküle mit sem ér az élet. A szerelem még a szegénységet is gazdagsággá, a földet pedig menyországgá változtatja. A.: Köszönöm barátom, a szegény leányt veszem el. B.: Helyesen beszélsz. Mond csak, kérlek, hol is lakik a te özvegyed?

(Szellemes mondások.) A cinizmus nevetségesebb volt Roccának, Mme de Stoel apósának ez a mondása, amit a felesége temetéséről hazatérve mondott: „Ez a kis séta egészen helyrehozott... igazán nincs jobb, mint a mezei levegő...!” — Egy francia kritikus mondta, hogy sohasem kell pénzt bizni jótékony emberekre, sem olyan leányokat olyan hölgyekre, akik a nőnevelésről szerkesztenek újságot. — Alfréd Capus mondja a minap sikerrel adott Rosine című vígjátékban, hogy a szó olyan mint a zsák. Annak a dolognak a formáját veszi föl, amit beletesznek.

(Egyről-másról.) Sokáig uralkodik már Viktória királynő, aki tudvalevőleg hatvan éves uralkodói jubileumát üli meg ebben a hónapban, de még tovább uralkodott XIV. Lajos, aki 1643. május 14-én lépett a trónra és 1715. szeptember 1-én halt meg; így formán tehát 72 évnél tovább uralkodott a francia király, aki már négy éves korában lépett atyja örökébe. — Az eddig használt orosz, vagyis görög keleti időszámítás a jövő év február havától megszűnik Bulgáriában. A bolgár kormány ugyanis törvényjavaslatot dolgozott ki, a melynek értelmében a fejedelemség egész területén a Gergely-féle naptárt leptetik életbe. — A Suez társaság részvényesei elhatározták, hogy a Suez-csatorna port-saidi bejáratánál Lesseps- emléket állítanak fel. A szobor költségeit 250.000 frankra becsülik. — Milán ex király Bécsben szándékozik letelepedni. Butorai kilenc vasuti kocsival már meg is érkeztek. — A király megengedte, hogy özvegy Matternich Vinneburg Richárdné születet Sándor Peulina grófnő és leánya Metternich család nevükhöz a Sándor nevet csatolhassák és két család egyesített czimerét használhassák. — A perzsa sah, ki gyógykezelés szükségét érzi a nyár folyamán Európába érkezik. Itt első sorban Bécsset keresi föl. Több más európai udvart is meglátogat azután. — Taub Salamon budapesti kereskedő különböző jótékony és kulturális intézetekre mintegy 700.000 forintot hagyományozott és nem 200.000-et, ahogy tegnap tévesen irtuk. —

Közgazdaság.

* A nagyváradai országos sertésvásár. A nagyváradai országos sertésvásár f. hó 25. és 26-án fog megtartatni. Ezen vásárra csakis vérszentes helyről engedtetik meg sertéseket felhajtani. Minthogy Debreczen és Gyula a sertésvész miatt még mindig zár alatt van, a nagyváradai sertésvásár nagyszabásúnak ígérkezik.

* Vasuti kedvezmény a takarmány anyagok szállításánál. A kereskedelemügyi miniszter 4913. sz. a. rendeletével korpá, olajpogácsa, árpa-dara, kukoricza-dara és malom-konkoly szállításánál 20 százalék díjkezdményt engedélyezett az államvasutak vonalain (a helyierdekü vasutak kivételével). Ezen kedvezmény csak úgy vehető igénybe, ha a gazdasági egyület igazolja, hogy a szállítandó takarmányanyagok állattenyésztéssel foglalkozó gazdák részére szállítatnak. Az egyesület által adandó igazolvány takarmányanyag feladásánál a fuvarlevélhez csatolandó. Ezen 20 százalékos szállítási díjkezdmény csakis teljes kocsiakománnyok 10.000 kg. feladásánál adatik meg.

Szerkesztői posta.

T.-Bözörmény. Homér idejében (ki kbl. 900 évvel Krisztus előtt élt) csak a Földközi tenger és Fekete tenger környékét ismerték. Azt is csak hiányosan. Részletes leírását bírták Hellasnak, a kisázsiai és syr partoknak, valamint Egyiptomnak. Ellenben Itáliának csak déli csucsát és Siciliát ismerték, a mai Spanyolország helyén pedig az Elyziumot képzeltek. Mindazáltal a phoenitai hajósok a britt szigetekig, sőt Skaudináviáig is felhatoltak, legalább ezt látszanak bizonyítani az azon időből származó leletek. Herodot idejében (440 Hr.-e) földrajzi ismereteik már az északi tartományokra s Spanyolországra is kiterjedtek, előbbi Hyperboreának, utóbbi Tiberiának neveztetvén; délre ismerték Aethiopiát s a velük délen szomszédos makrobiákat (hosszuéletűek) s a csodásan alkotott, törpe pygmaeákat. Keleten a massageták birodalma, India és Baktria volt ismeretes. Ki kell emelnünk azonban, hogy ezen itt vázolt térkép csak az általános felfogásnak felelt meg, mert a kiválóbbak már felismerték a föld gömbölyű voltát, sőt Herodot idejében Thales egy napsötétedést is kiszámított s az elsötétedés néhány árai késedelemmel, a nagy lyd-méd ütközet napján tényleg be is következett.

R. S. Alig vártuk. Köszönjük, behajítottuk a papirkosárba.

N. B. Hadd jöjjön. Jó dolgozatoknak, de csakis ilyeneknek szivesen nyitunk tért hasábjainkban.

Előfizető: 2523. Külön levélben felelünk. X. Y. Igazán megérdemelné, hogy ki nyomassuk. Nem szégyenli magát?!

Ninette. Abból, hogy az a fiatal ember megcsókolta magácskát, pláne ha szőke, még nem következik, hogy nőül akarja venni s erről mi sem adhatunk biztos felvilágosítást. De két módot ajánlunk, hogy ezt megtudja. Az első mód kényes kissé és feltűnést keltő. E szerint a papa útján kellene megtudni az illető ifju szándékát. A másik mód általánosan alkalmazhatók és csalhatatlan. Karácsonyest vacsoráján ugyanis lopjon le egy almát a terített asztalról. Felét egye meg, másik felét rejtse éjjel párnája alá. Ha azután almában az az ifju megkéri kezét, biztos lehet benne, hogy tényleg felesége is lesz neki. Kívánatos azonban, hogy az álom tartama alatt jobbkezeének mutató- és gyűrűujját szorosan szívéhez szorítsa s hogy a padláson vízes ruha ne lógjon.

Kirgiz. Már beletörődünk küldeményeibe. Munkatársaink egészségére való tekintettel azonban sziveskedjék jövőre már a borítékra reá írni becses nevét.

M... n. Sir a szellő, zokog a szél. Sohse bántsa, majd megvigasztalódik.

Arany kürt. Boldog vagyok. Muszáj azt nekünk tudni?

R. T.; H. House. Balázs. Nem közölhetők.

L. I. Verseit átadtuk egyik munkatársunknak, akinek a szerkesztőségben legnagyobb hajlama van kötött művek kritizálására. Vagy a bírálatot vagy a verseket közölni fogjuk. Kéziratokat nem adunk vissza.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

Menyasszonyi kelengyék:
női kész fehérnemű,
ágy fehérnemű,

ebédlő- és uzsonna terítékek,
zsebkendő és harisnyák
gyári nagy raktára

Kunz József és Társa

555-100-59

czégnél

a)

Kistemplom-bazár.

Hirdetmény.

**Biharmegyei Zsákai határban
több ezer holdnyi területü**

birtok

1897. évi okt. hó 1-től

több évekre

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni vagy a tulajdonos
**Paksy Józsefnél Zsákán, vagy Réthy
Kálmán ügyvédnél Berettyó-Ujfaluban.**

599-3-1

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek szives tudomására hozni,
miszerint a napokban egy nagyobb
szállítmány

karlsbadi porcellán

edényem nagyválasztékban érkezett,
melyet ugyancsak **kiló számra**
bocsátok, csekély árban, a vevő
közönség rendelkezésére.

Minél tömegesebb látogatást
kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

EGRI BÉLA

üzlethelyiség:
megyeház szomszédságában.

597-1-1

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentúl is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket

és

májfoltokat

valamint az összes

bőrtisztítalan-

ságokat

biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.

1 tüveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 kr.

1 drb. valódi Salva/or-szappan . . . 50 kr.

1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben

. 50 kr. és 1 frt.

1 tégely kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg be-
iglatott védjeggyel el van látva és kéri a t.
közönség csakis **DIENES-féle** eszéki kenőcsöt és
szappant kérni. 568-12-12

3868. sz.
1897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár
végrehajtónak Polgár Sándorné végrehajtást
szenvető elleni 95 frt 94 kr tőkekövetelés és
járuléki iránti végrehajtási ügyében a deb-
reczeni kir. törvényszék, és kir. járásbírószék
területén lévő, H.-V.-Pécs község határában
fekvő, a H.-V.-Pécs 1200. sz. tjkönyvi A I.
1-10 a. 646., 1169., 1178., 1187., 2897.,
3876., 4780., 5350., 6570. és 7659. hrsz.
birtok az árverést 449 frtban ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elrendelte és hogy
a fennebb megjelölt ingatlanok **az 1897. évi
július hó 13-ik napján d. e. 9 órakor**
H.-V.-Pécs község házában megartandó nyil-

vános árverésen a megállapított kikiáltási
áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 44 frt
90 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi
LX. t.-cz 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november hó
1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezé-
séről kiállított szabályszerű elismervényt
át szolgáltatni.

Kelt Debreczenben, a kir. törvény-
szék, mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi
április hó 27-én.

591-1-1

Nagy Károly
kir. tszéki bíró.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánjától.

484

1897

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város július havi rendes közgyűlésén választás után
betöltendő számvevőségi számtisztai állásra, mely évi 900 frt fizetés 150 frt lakbér;
adópenztári tisztai állásra, mely évi 700 frt fizetés 150 frt lakbér; és egy rendőr-
biztosi állásra mely évi 700 frt fizetés 100 frt lakbérből álló javadalmaszál van
összekötve; valamint az ezen állások betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő
más állásokra ezennel pályázat hirdetik.

Felhivatnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályá-
zati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez **f. évi július
15-ikének d. u. 5 órájáig** annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező
pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, miszerint a rendőrbiztosi állás a városi szervezési szabály-
rendelet 234. §-a értelmében az 1873. évi II. t.-cz. alapján igényjogosultsággal
bíró altisztek számára van fenntartva.

Debreczen, 1897. június 4.

595-2-1

Gróf Dégenfeld József

főispán

5582

1897

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy
a város tulajdonát tevő következő ingatlanok u. m.

1. a Péterfia-utczai 685. sorszámú ház 15 folyó öl ondódi földje 1897.
október 1-től — 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

2. a „Kolozi“-féle 1406. sorszámú ház 28½ folyó öl ondódi földje
1897. október 1-től — 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

3. az ispotály-lapostól, a Miklós-utczai régi sorompóházig, a h.-szoboszlói
ut mentén elvonuló mintegy 42 hold szabadon lévő terület 1897. október 1-től
— 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

4. a h.-nánási vasut és lóversenytér között fekvő 102 hold majorsági
föld 1897. november 1-től — 1903. november 1-ig terjedő 6 évre;

5. a körkemence melletti 71 hold 29 □ öl föld 1897. október 1-től —
1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

6. a „Kincses hegy“ nevű 24 hold 694 □ öl föld 1897. október 1-től
— 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

7. a külső baromvásártér melletti 184 hold 1188 □ öl föld 1897
október 1-től 1903 október 1-ig terjedő 6 évre;

8. a hadházi vasut és apafája közt fekvő 26 hold 88 □ öl legelő föld
1897. október 1-től 1903. október 1-ig terjedő 6 évre;

9. a nagyerdő és hadházi-ut közt fekvő 49 hold 1257 □ öl legelő föld
1897. október 1-től — 1903 október 1-ig terjedő 6 évre;

a folyó **1897. év július hó 7. napján d. e. 9 órakor** a városháza
kistermében megtartandó nyilvános árverésen, a számvevőségnél megtekinthető
árverési feltételek mellett haszonbérbe kiadatni fognak.

Miről az árverezni szándékozók azzal értesítettnek, hogy a kikiáltási
árak 10%-át bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni
tartoznak.

Debreczen, 1896. június 5.

593-3-3

A városi tanács.